

(Даниїла, вступ)

Отець наш небесний, поблагослови нас на вивчення Твого Слова. Амінь.

Дорогі друзі, ми сьогодні приступаємо до вивчення книги пророка Даниїла.

КНИГА ПРОРОКА ДАНИЇЛА

Книга пророка Даниїла є однією з найбільш хвилюючих та захоплюючих серед Книг, що входять до Біблії. В ній, зрозуміло, викладені пророцтва. Оскільки пророцтва посідають визначне місце в Біблії, я хотів би приділити увагу цьому питанню, перш ніж ми розпочнемо розгляд Книги пророка Даниїла. Четверта частина Книг, що укладають Біблію, має пророцький характер, тобто темою і головним посланням цих Книг є пророцтво. На момент написання та укладання Біблії п'ята частина її змісту сповіщала про майбутні події. Треба зазначити, що велика частина викладених в Святому Письмі пророцтв уже виповнилася. Таким чином, сповіщені в Святому Письмі пророцтва можна поділити на дві групи: на пророцтва, що вже виповнилися, та на поки що нездійснені пророцтва. В Книзі пророка Даниїла ми знайдемо багато пророцтв, що вже виповнилися.

Необхідно зауважити, що всі пророцтва мають певні головні теми. Ці теми – неначе літаки, що прибувають до великого аеропорту з усіх кінців світу. Остаточне виповнення пророцтв, здійснення усіх великих сповіщених подій можна знайти в Книзі Об'явлення Івана Богослова. Найголовнішою темою пророцтв є сповіщення про нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа. Інші важливі теми – це майбутня доля Ізраїлю та його народу, не єврейські народи, питання зла у цьому світі, диявол та людина гріха, період великих страждань та лиха та кінець цього світу. Однією з багатьох тем пророцтв є церква. Проте зверніть увагу, шановні слухачі, в Книгах Старого Завіту немає жодної згадки про церкву. Отже, згадок про церкву не буде в Книзі пророка Даниїла. Звичайно, у пророцтвах розглядаються питання царства Божого, приходу в цей світ нашого Господа Ісуса Христа і Його тисячолітнього царювання, а також вічного життя. Такими є головні теми пророцтв Святого Писання.

Шановні слухачі! Я не вірю, що можна бути глибоким знавцем Біблії або досягти великих успіхів у вивченні Слова Божого без глибокого вивчення та ясного розуміння пророцтв. Недбалість та неухважність при вивченні пророцтв, а надто їх зневажання, призвели, на мою думку, сьогодні до очевидних шкідливих та небезпечних результатів. Багато релігійних

культів потерпають від перекручувань та збочень, що стосується пояснення та тлумачення пророцтв. Великою мірою це сталося внаслідок нехтування глибоким вивченням пророцтв у великих релігійних об'єднаннях. Наприклад, доктор богослов'я Чарльз Ходж – один з визначних американських богословів, визнавав таке: "Предмет пророцтв не можна глибоко й обґрунтовано обговорювати без попереднього детального вивчення усіх пророцтв Святого Письма – як пророцтв Старого Завіту, так і пророцтв Нового Завіту. Це завдання неспроможний успішно виконати жоден, хто не зробив вивчення та досліджування пророцтв своєю головною роботою. Автор є свідомий власної відсутності кваліфікації для виконання такої роботи. Через це він обмежив себе головним чином історичним переглядом різноманітних способів пояснення та тлумачення пророцтв Святого Письма". Звичайно, з боку визначного богослова це було несподіване та сумне зізнання. В результаті цього сьогодні ми часто спостерігаємо проповідників, котрі не вміють добре розкрити суть та значення пророцтв. Вони навіть відкидають розгляд пророцтв, посилячись на їхню малозначимість та неважливість. Ті ж, котрі вдаються до вивчення пророцтв, часто потім сповіщають про свої сенсаційні та фанатичні відкриття. Улюбленим предметом багатьох таких ласих до сенсацій вчителів Біблії та тлумачів пророцтв стала саме Книга пророка Даниїла.

Ця Книга має дуже велике значення. Саме тому вона стала об'єктом особливих нападів з боку диявола; так само, як зазнавала нападів з боку диявола книга пророка Ісаї. Ісаю було названо князем пророків, і я наважуся сказати, що Даниїл був царем пророків. Пророцтва обох – і Даниїла, і Ісаї – посідають дуже важливе місце в Святому Письмі, через що зазнають особливого нападу з боку невіруючих.

На протязі багатьох років Книга пророка Даниїла є ареною сутичок між консервативно та ліберально настроєними богословами. Багато суперечок точиться навколо питання дати написання цієї Книги. Порфирій – еретик, котрий жив у третьому сторіччі після народження Ісуса Христа, проголосив, що Книга пророка Даниїла є фальсифікацією, що була написана за часів Антіохія Єпіфана та Маккавея. Таким чином, ця заява стверджує, що Книга пророка Даниїла була написана десь у сто сімдесятому році до народження Христа, тобто приблизно через чотири сторіччя після того, як жив Даниїл. Німецькі богослови ухопилися за цю гіпотезу і розробили особливий вид критики цієї Книги. Така критика, як і сучасні невіруючі люди, вважає, що надприродні сили та явища не існують взагалі. Оскільки передчасне знання майбутніх подій є надприродним явищем, тоді, згідно головного принципу, не може існувати провіщення подій майбутнього, тобто пророцтво.

Однак цікаво зазначити, що грецький варіант Старого Завіту був перекладений задовго до часів Антіохія Епіфана і містив у собі Книгу пророка Даниїла! Ліберально настроєні тлумачі відкинули подібне дуже переконливе свідчення стародавніх сувоїв, знайдених недалеко від Мертвого моря. Ці свитки підтверджують факт, що у Книги пророка Ісаї був лише один автор. Ліберально настроєні богослови намагалися довести, що Книгу пророка Ісаї написали двоє чи навіть троє чоловік. Свідчення сувоїв, знайдених поблизу Мертвого моря, є дуже переконливими. Вони категорично спростовують позицію ліберальних тлумачів Біблії.

Цікаво зазначити, що на всі питання, що виникають стосовно Біблії, завжди вчасно надходить відповідь. Єретик, критик або представник якогось релігійного культу завжди впевнено почуватимуться в тих частинах Біблії, які на даний час є недостатньо зрозумілими для нас. Кожен може запропонувати своє тлумачення і зробити його як йому заманеться. Проте, як правило, всі спекуляції на тему Біблії є неправильними. І в свій час підтверджується точність Слова Божого.

Флавій Йосип наводить випадок, що стався ще за часів Олександра Великого, який підтверджує раннє авторство Даниїла щодо книги. Коли загарбані землі Олександра Великого простягалися до Близького Сходу, йому назустріч вийшов один із високих священиків на ймення Ядуя. Високий священик вийшов аби зустріти Олександра Великого і показав йому примірник Книги пророка Даниїла, де була ясна згадка про Олександра.

Це справило велике враження на великого воєначальника та завойовника. І тому він не зруйнував Єрусалим. Його військо спокійно увійшло в місто, а Олександр Великий наказав провести богослужіння в храмі.

Наведені аргументи повністю спростовують усі твердження ліберально настроєних критиків. Однак, незважаючи на це, все ще знаходяться такі, котрі продовжують уперто ігнорувати незаперечні аргументи. В цьому короткому коментарі я не маю наміру вступати в безрезультатну суперечку і знову доводити те, що вже абсолютно переконливо доведено. Я просто хочу заявити, що цілком погоджуюся з впевненістю та переконанням тих богословів, котрі вважають, що пророк Даниїл не був обманщиком, а його Книга не є фальсифікацією. Я повністю погоджуюся з такою думкою одного богослова: "Багато того, що кажуть, є зухвалими вигадками щодо Святого Письма, які мають за основу відсутність віри". Великий вчений Ісак Ньютон проголосив: "Відкидати пророка Даниїла – це означає відкидати християнську релігію". Більше того, наш Господь і Спаситель Ісус Христос називав фарисеїв "лицемірами", проте

Даниїла Він називав "пророком" /Мт.24:15; Мк.13:14/. Щиро зізнаюся, що я підтримую думку Господа Ісуса Христа. Між іншим, Він ніколи не змінював Своїх оцінок на протилежні. Підтвердження Господа нашого Ісуса Христа є переконливим і достатнім для кожної віруючої людини, незалежно від того, вивчала вона чи ні аргументи критиків. Це підтвердження Господом пророцтва Даниїла задовольняє кожну людину широї віри навіть без вивчення пояснень та тлумачень богословів.

ПРО АВТОРА

Нам відомо про Даниїла значно більше, ніж відомо про будь-кого з пророків. В своїй Книзі Даниїл подає особистий життєпис від того часу, коли в третій рік царювання Єгоакима він потрапив у вавилонський полон /приблизно в 606-му році до народження Ісуса Христа/, до першого року правління царя Кіра /приблизно в 536-му році до народження Ісуса Христа/. Життя Даниїла, його проповідницька та пророцька діяльність продовжувалися на протязі сімдесяти років перебування у вавилонській неволі. На початку Книги ми бачимо Даниїла молодим хлопцем. В кінці Книги – це вже людина похилого віку, котра прожила вісімдесят чи можливо більше років.

Ось якими словами говорить про Даниїла Всесвітній Творець: "О Даниїле, улюблений мужу!" /Дан.10:11/. Мені б зовсім не хотілося бути на місці тих критиків, котрі називають Книгу пророка Даниїла фальсифікацією. Одного дня я сподіваюся зустрітися в царстві небеснім з пророком Даниїлом, людиною з дуже хорошою репутацією – "улюблений муж".

Є три поняття, що характеризують життя Даниїла: мета або ціль, молитва та пророцтво.

По-перше, пророк Даниїл був людиною певної мети. Перебуваючи у вавилонському полоні, він та його друзі відмовилися виконувати царський наказ про те, що всі мають їсти однакову їжу. Даниїл та його друзі вирішили дотримуватися вимог законів Мойсея – і вони ретельно дотримувалися їх. Даниїл був людиною мети. Ми спостерігаємо це на протязі всієї Книги. Він був людиною, котра впевнено стояла на своїх ногах та з непохитною стійкістю проголошувала Слово Боже. Всемогутній Бог сьогодні з жалем та сумом дивиться на людей, котрі проголошують себе Божими посланцями, однак не мають достатньо мужності та відваги, аби проголошувати Слово Боже. Але я також щиро вдячний Всемогутньому Богу за те, що і сьогодні є багато тих, хто сповіщає щиро Слово Боже, включаючи пророцтва. Друзі мої, вивчення пророцтв не приведе нас до сенсаційних або фанатичних відкриттів, натомість воно приведе нас до життя у святості та в повазі до Всесвітнього Творця. В Першому

соборному листі святий апостол Іван проголошує: "І кожний, хто має цю надію на Нього, очищає себе, як і Він чистий" /1 Ін. 3:3/. Друзі мої, вивчення та усвідомлення пророцтв приведе до очищення нашого життя.

По-друге, Даниїл є людиною молитви /Дан.2:17-23; 6-10; 9:3-19, 10/. Кілька зображених моментів в Книзі пророка свідчать про дуже важливе значення молитви в житті Даниїла. Саме відданість молитві до Бога призвела до того, що Даниїла було кинуте до ями з левами. Що ж можна сказати про відповідь Богу на звернуті до Нього молитви? Так, Всемогутній Бог в чудовий спосіб врятував Даниїла від пазурів левів. Дійсно, Даниїл був людиною молитви.

І по-третє, Даниїл був людиною, котра сповіщала пророцтва. Книга Даниїла поділяється на дві рівні частини: в першій частині викладено опис історичних подій, в другій частині викладені пророцтва. Даниїл подає нам скелет, на якому тримається усе пророцтво. Сон царя Навуходоносора, викладений у 2-му розділі Книги, а також звірі, про яких йдеться в 7-му розділі, є хребтом пророцтва. А сімдесят тижнів, описаних в 9-му розділі, є ребрами, що займають свої певні місця.

ДАТА НАПИСАННЯ

Як було сказано раніше, я дотримуюся думки про раннє написання Книги пророка Даниїла, а саме між третім роком царювання Єгоякіма, що було в 606-му році до народження Ісуса Христа, та першим роком царювання Кіра, що було в 536-му році до народження Христа/Дан.1:1; 1:21/.

ГОЛОВНА ТЕМА

Ключовим віршем Книги пророка Даниїла є 44-й вірш 2-го розділу: "А за днів тих царів Небесний Бог поставить царство, що навіки не зруйнується, і те царство не буде віддане іншому народові. Воно потовче і покінчить усі ті царства, а само буде стояти навіки". Доктор богослов'я Кемпбел Морган так охарактеризував головну тему Книги пророка Даниїла: "Непохитне Господнє правління урядом світу". Це є Книга, що засвідчує всесвітнє панування Господа Бога. В цій Книзі пророцтво тісно переплелось з історією, аби переконливо показати, що Всемогутній Бог покладе край ідолопоклонству, богохульству, самовпевненості та нетерпимості неєврейських язичеських народів.

Більше того, в 12-му розділі своєї Книги, вірш 4-й, пророк Даниїл поєднує "час язичників" з "часом кінця" ізраїльського народу в період великих страждань та лиха. Ця майбутня криза завершиться з початком тисячолітнього царства Христа: "А ти, Даниїле, заховай ці слова, і запечатай цю

книгу аж до часу кінця. Багато хто дослідять її, і так розмножиться знання" /Дан.12:4/.

В Книзі пророка Даниїла політичні питання розглядаються відокремлено від питань духовного змісту, що зрештою приводить до викладу подій та принципів, що діють в сучасному світі. Пророк не дає відповіді на питання "Хто правитиме світом?", але відповідає на питання "Яким чином цей світ буде наведено у віру?"

Книга пророка Даниїла є ключем до розуміння всього Святого Письма. Наш Господь Ісус Христос в Своїй проповіді на Оливній горі наводить цитати лише з однієї книги, а саме – з Книги пророка Даниїла. Книга Об'явлення Івана Богослова видається великою загадкою без попереднього вивчення Книги пророка Даниїла. Об'явлення святого апостола Павла стосовно "людини гріха" потребує спершу пояснення пророка Даниїла.

Більшість дослідників та тлумачів Святого Письма погоджуються стосовно того, що Даниїл потрапив у вавилонський полон у віці приблизно 17-ти років. Даниїла зробили євнухом. Через це нам стає зрозуміло, чому він ніколи не одружився і не мав дітей. Декотрі люди вважають пророка Даниїла ексцентричною людиною. Запевняю вас, що Даниїл зовсім не був диваком. Він став євнухом з волі вавилонського правителя. . Оскоплення не призвело до зруйнування розумового розвитку цих молодих людей. Натомість воно мало послужити їхній більшій слухняності вавилонському правителю, аби увесь свій час вони присвячували навчанню того, чого їх вчили.

Це була вступна частина до книги пророка Даниїла. В нашій наступній радіопередачі ми перейдемо до розгляду безпосередньо книги і її змісту. Отож, дорогі друзі, прочитайте уважно перший розділ цієї книги, щоб потім слідкувати за розвитком пояснення до неї. На цьому ми прощаємося з вами. Нехай Господь вас рясно благословить. До нових зустрічей в ефірі, дорогі наші друзі.